

Una magnífica notícia.

Importants novetats en l'impost de successions, l'impost de donacions i en l'impost sobre el patrimoni.

Àlex Serrahima

Advocat. Secretari de l'associació País Rural i membre de la Junta de Govern del Consorci Forestal de Catalunya.

gràcies al consorcista i reconegut propietari forestal, Josep Maria Vila d'Abadal i Serra, per mitjà de l'associació País Rural, de la qual el Consorci Forestal de Catalunya n'és membre fundador.

El passat 17 de març va sortir publicada la Llei 3/2023, del 16 de març, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic per al 2023. Aquesta norma ha integrat tres grans novetats legislatives que afavoreixen enormement el relleu generacional de les finques, equilibren la pressió fiscal dels propietaris forestals i representen un pas més a la tan desitjada justícia tributària. Val a dir que aquesta fita s'ha assolit

Què s'ha aconseguit?

Concretament, s'ha modificat l'Impost de Successions i l'Impost sobre el Patrimoni i, a partir d'ara, pel fet de disposar de Pla de Gestió Forestal aprovat es podrà bonificar no només la superfície forestal de la finca, sinó també "les construccions situades a la finca i que siguin per a utilitat d'aquesta". Alhora, s'ha creat una nova bonificació en l'Impost de Donacions, on a les donacions a favor del cònjuge, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau del donant, se'ls pot aplicar en la base imposable una reducció del 95% del valor de les finques rústiques, no només de la superfície forestal sinó també de les construccions de la finca, sempre i quan es disposi també de Pla de Gestió Forestal.

Fins ara, les reduccions de finques forestals en l'Impost de Successions i en l'Impost sobre el Patrimoni només es podien aplicar sobre la superfície forestal que constés en el Pla de Gestió Forestal. Davant d'una finca composta per boscos, camps, la masia i construccions agràries associades, la reducció només es podia aplicar sobre els terrenys forestals. Per tant, aquestes reduccions sobre la superfície forestal eren molt benvingudes, però esdevenien del tot insuficients. Recordem que la mesura de bonificar els boscos en l'Impost sobre el Patrimoni ja fou assolida pel Consorci Forestal de Catalunya l'any 2012, i en la Revista Catalunya Forestal número 111, ja se'n va fer ressò; i la de l'Impost de Successions també fou una reivindicació de l'entitat.

No obstant això, a dia d'avui, el que realment fa augmentar el valor fiscal d'una finca són les masies i les seves construccions, ja siguin masoveries, pallisses, corts, corrals, entre d'altres. Els quantiosos metres quadrats que generalment tenen, provinents d'una realitat econòmica i social del nostre passat, provoca que de seguida assoleixin un valor econòmic elevat, independentment del seu estat de conservació, la seva utilitat, i la seva capacitat de generar rendiments.

Tanmateix, a diferència del què succeïa l'any 2012, on els valors cadastrals de les construccions eren relativament baixos, amb motiu de la revisió general del Cadastre de l'any 2013 es va produir un augment dels valors de les finques de forma molt substancial, efectes que vàrem poder comprovar amb els nostres rebuts de l'Impost sobre Béns Immobles (IBI), per exemple, on en la majoria dels casos es va doblar o triplicar la quota de contribució que fins llavors es pagava anualment.

Alhora, tinguem en compte que a dia d'avui, en Successions i en Donacions, la normativa estableix que els béns immobles s'han de valorar per mitjà del "valor fiscal", que ha de ser el major entre el valor que declarem en l'escriptura (que generalment és el resultat de multiplicar el valor cadastral per un coeficient corrector que publica anualment l'Agència Tributària de Catalunya per a les construccions; i uns valors d'euros/hectàrea segons municipi que també publica la mateixa Agència Tributària per als terrenys rústics) i el denominat "valor de referència". Aquest últim fou creat el passat 1 de gener de 2022, i consisteix en uns valors que fixa la Direcció General del Cadastre per a cada referència cadastral com a resultat d'una anàlisi dels preus de totes les compravendes d'immobles. A data d'avui encara no l'han determinat a la majoria de masies de Catalunya, però és una tasca que segurament faran i, per tant, podem comptar que seran elevats.

Dit en altres paraules, el marge de maniobra que tenim els propietaris a l'hora de fixar els valors fiscals de les finques en successions i en donacions és escàs, ja que en qualsevol dels casos, el sistema de càlcul és força determinat, i els valors que resulten acaben essent molt superiors als valors que considerariem lògics, habituals o de mercat.

Per tant, el fet que a partir d'ara es puguin aplicar reduccions no només als terrenys forestals de la finca, sinó també a les seves construccions, és un important assoliment i un èxit a compartir entre el col·lectiu de propietaris forestals, advocats, gestors, fiscalistes i notaris.

És cert que haurem d'estar atents i observar com acaben interpretant i aplicant aquestes tres mesures, els propis liquidadors d'impostos de la Hisenda Pública. Ara bé, l'esperit de la norma és evident a l'hora de considerar que es poden aplicar reduccions i bonificacions sobre el conjunt dels valors de les construccions de les finques forestals, en un sentit ampli; i, per tant, res ens fa pensar que hagi d'haver-hi una diferenciació entre masies, masoveries, coberts, pallisses, corrals, entre d'altres; ja que totes elles són construccions de la finca i són per a utilitat d'aquesta.

Anem a posar un exemple en l'Impost de Successions

Imaginem que un propietari forestal deixa en testament tots els seus béns a la seva filla, i té, en ple domini, un pis (on hi viu), valorat en 250.000 €, uns estalvis de tota la vida de 15.000 €, i només una finca rústica composta per una masia, una masoveria i diverses construccions agràries associades a la mateixa, valorada en 450.000 €; 120 hectàrees de terrenys forestals, valorats en 300.000 €; i 10 hectàrees de camps de conreu, per valor de 120.000 €. La finca disposa de Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal aprovat i als efectes de fer aquest exercici pràctic hem agafat el sistema de càlcul de l'impòst (n'hi ha dos, a dia d'avui) que resulta més beneficiós per a la seva filla.

Pel que fa el pis, aquest es pot beneficiar d'una reducció del 95% per ésser la residència habitual del causant. El mateix succeeix amb la superfície forestal, la qual ja gaudeix d'una reducció del 95%, també. Ara bé, l'import de successions que li pertocaria pagar a la filla per heretar, abans d'aquesta Llei 3/2023, de 16 de març, seria de 30.650 €; mentre que amb aquesta mesura assolida, la quota a pagar serà de zero euros (0,00 €).

Val a dir que en Successions, a dia d'avui com ja he avançat, conviuen dos sistemes de càlcul de l'Impost. L'un és el quin podríem denominar com a "clàssic", i l'altre és el quin es va crear l'1 de maig de 2020. El fet que convisquin aquests dos sistemes de càlcul significa, bàsicament, que podem utilitzar el quin ens sigui més beneficiós; és a dir, el quin ens suposi pagar menys impost. Per enquadrar bé l'assumpte, la mesura que hem assolit en Impost de Successions que estem tractant s'aplica sobre el sistema "clàssic" de càlcul; no en el nou.

De fet, si ens hem fixat en l'exemple, el supòsit era una herència de pare a filla. Aquest símil no ha estat casual.

Gestió Forestal Sostenible

- 📌 TREBALLS FORESTALS
- 📌 COMPRA DE FUSTA I LLENYA EN PEU
- 📌 CONSTRUCCIÓ I ARRANJAMENT DE CAMINS
- 📌 LOGÍSTICA I TRANSPORT

Tels: 93 867 07 40 / 687 725 503
info@cassi.es • www.cassi.es
SANT CELONI

El motiu és que, només en successions, el sistema nou que es va crear l'1 de maig de 2020 resulta ser molt beneficiós per al cònjuge, a qui es permet aplicar una bonificació del 99% de la quota tributària de l'impost, incloses les quantitats que pugui percebre d'assegurances de vida. Per tant, si la persona que ha traspassat deixa tots els seus béns al seu cònjuge, aquest pot bonificar-se el 99% de la quota; la qual cosa li resulta ser molt avantatjós. Ara bé, quan el beneficiari d'una herència és, per exemple, un descendent, aquest nou sistema no li és gaire beneficiós pel fet que la taula de bonificacions depèn molt del valor global de l'herència. I com hem dit abans, atès que les finques assolixen, de seguida, un valor fiscal molt elevat, la càrrega fiscal per als descendents acaba essent important.

Doncs bé, quan diem que aquestes mesures fiscals assolides afavoreixen enormement el relleu generacional és perquè el que redueixen és la base imposable que hauran de declarar els descendents, en cas que heretin; ja que amb el sistema creat l'1 de maig de 2020, acaben liquidant una important quantitat econòmica (vegeu exemple que hem posat abans). Per tant, la possibilitat de rebaixar la base sobre la qual es calcula l'impost, que la Llei permet per mitjà del sistema "clàssic" de càlcul, permet que els descendents acabin afrontant un impacte fiscal inferior.

I en l'Impost sobre el Patrimoni?

Posar un exemple en l'impost sobre el patrimoni és molt més complicat perquè la casuística patrimonial de cada propietari és molt diversa, però recordem que és un tribut de caràcter directe i naturalesa personal que grava el patrimoni net de les persones físiques. El

minim exempt està en 500.000 €, l'habitatge habitual està exempt fins als primers 300.000 €, i la forma de calcular el valor no és el fiscal (com en l'impost de successions), sinó el cadastral. Ara bé, el fet de poder bonificar no només la superfície forestal de la finca, sinó també les seves construccions és, sense cap mena de dubte, una mesura avantatjosa que equilibra la pressió fiscal dels propietaris forestals atenent a la manca de rendibilitat que té el patrimoni rural a dia d'avui.

I en l'Impost de Donacions?

És molt rellevant, també, la nova reducció que s'ha creat expressament a la Llei 19/2010. Concretament, en les donacions o qualsevol altre negoci jurídic gratuït equiparable entre vius a favor del cònjuge, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau del donant, es podrà aplicar en la base imposable una reducció del 95% del valor de les finques rústiques de dedicació forestal, si disposen d'un Instrument d'Ordenació Forestal, ja sigui un Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal com un Pla Simple de Gestió Forestal.

Com en els anteriors casos, aquest cal que hagi estat aprovat, o que sigui aprovat pel Centre de la Propietat Forestal dins el termini voluntari de presentació de l'autoliquidació. Alhora, el que resulta interessant és que la base sobre la qual s'aplica aquesta bonificació comprendrà tant el valor del terreny com, si escau, el de les construccions ubicades en la finca forestal i que siguin per a utilitat exclusiva d'aquesta.

Seguint l'exemple que hem posat abans, en cas que un propietari vulgui fer donació en vida de la finca

forestal a un descendent, passarà de pagar 62.300 € d'Impost de Donacions, a pagar-ne 7.875 € en cas que apliqui la bonificació a la masia i superfície forestal; però atès que la superfície forestal de la finca és superior al 80% del seu total, en virtut de la Disposició Addicional Quarta de la Llei de Modernització de les Explotacions Agràries, la bonificació s'aplicarà a la totalitat de la finca sencera, inclòs, per tant, els camps de conreu. Així doncs, la quota de l'Impost de Donacions passarà a ser de 2.175 €. En tots els casos representa, evidentment, un important estalvi.

L'únic obstacle que ens podem trobar a l'hora de fer una donació és el què es coneix com a "plusvàlua en renda". Això significa que el donant (el pare propietari que dona a la filla, per entendre'ns) haurà de tributar en Impost sobre la Renda de Persones Físiques (IRPF) de l'any següent quan faci la declaració de la renda, la diferència entre el valor d'adquisició (el preu de la finca donada que es va posar a l'escriptura d'herència o de compravenda) i el valor fiscal de la donació. Generalment, els valors que abans es posaven a les escriptures d'adquisició eren força baixos, i els valors fiscals actuals són força elevats. Això implica que, quan hi ha molta diferència entre els dos valors, el donant hagi de sufragar una important quantitat d'Impost en renda, el qual es quantifica per trams (del 19%, 21%, 23% o 26% segons l'import), la qual cosa pot representar una quantitat que pot esdevenir molt significativa.

En conclusió

En tots els casos, aquestes tres mesures fiscals representen un motiu de celebració. Fins ara, els imports que havien de sufragar els titulars de finques forestals eren desproporcionats, i comportaven un abandonament del patrimoni rural i una evident pèrdua de competitivitat. Alhora, a les noves generacions de propietaris se'ls traslladava un missatge molt complicat de gestionar, atès que, d'una banda, se'ls inculcava la necessitat de continuar una estima per la finca i una sensibilitat per perdurar la tradició familiar; però per l'altra, se'ls penalitzava amb una important càrrega fiscal.

Val a dir que els reptes de futur que tenim no són fàcils ni menors. Les finques encara no generen rendiments econòmics suficients, requereixen d'una inversió constant amb uns resultats a molt llarg termini (amb totes les problemàtiques actu-

als dimanants d'incendis o plagues forestals), s'ha de fer front a problemàtiques constants i successives del dia a dia, i cal sortejar la sobreregulació normativa existent i una desproporcionada intervenció burocràtica per part de l'Administració Pública sobre les nostres finques.

Tanmateix, aquestes tres mesures en l'Impost de Successions, l'Impost sobre el Patrimoni i en l'Impost de Donacions representen una esclatxa d'esperança a tots els patrimonis forestals de Catalunya, i un motiu més per estar units a través del Consorci Forestal de Catalunya i per animar a més propietaris a què se'n facin socis i redactin Instruments d'Ordenació Forestal. Per molts anys. ●

Per a més informació podeu contactar telefònicament a l'autor de l'article al telèfon +34.872.21.39.80, o enviant un correu electrònic a alex.serrahima@forestal.cat.

**maquinària
forestal
i per a jardins**

concessionari oficial
**HONDA
STIHL**

CASA VILELLA, SL
C. Anselm Clavé, 18 - Tel. 972 840 245
17430 Santa Coloma de Farners - Girona
www.casavilella.com